

mi grejo pokonci, ko samo pomislim na tak odnos."

Pa ste iste ljudi, ko ste se v kraje, denimo v Kladuško, vračali, srečevali znova in znova?

"Ne, vsi so bili novi, prav vsi. Tudi ko sem Niki pomagal snemati film o Ziedu Abdellaouiju, ki portretira njegovo življenje na poti, ga nikoli nismo srečali na isti lokaciji. A prav to premikanje ljudi označuje! Vsakič, ko sem se vrnil, sem moral na novo vzpostavljati stike in na novo začeti. Je pa razlika, ali v neki regiji in specifično na majhnem območju ostaneš dva tedna ali pa (kar sem se moral naučiti in brzdati sam pri sebi) po novinarsko bezljaš. Novinarsko bezljanje me ni nikamor pripeljalo; ko sem si v glavi in fizično zamejil, do kod grem in do kod ne, pa sem prišel do intime in globljega stika z ljudmi.

"Najprej si človek in seveda boš sprva poskrbel za to, da ljudje, s katerimi si v stiku, niso lačni, bos in premraženi. Pika, amen, tako je!"

Tako je tudi celoten časopis posnet na 400 kvadratnih metrih. Če želiš dolgotrajno slediti določeni temi, se je treba naučiti, da ne begaš, kar je za ljudi, ki smo delali v medijih, posebej težko. Treba se je naučiti, da ne iščeš 'dobre fotke', ampak da z ljudmi poskusiš navezati dolgotrajnejši stik. Verjamem, da na tak način prideš do vsebine, ki je konec koncev tudi zmožna globlje in iskrenejše odslikave stanja."

Poleg vaših fotografij publikacijo dopolnjujejo še besedila drugih avtorjev. Tudi sami pri svoji praksi družite kolaže, video, instalacijo ... Zakaj tolikšna plejada pristopov?

"Fotografijo dojemam kot ekstremno fragmentiran medij, obenem pa ljudje, s katerimi delam, živijo izjemno fragmentirano in razdrobljeno življenje. Delati se, da smo z nekim medijem zmožni zajeti celostno sliko, je nesmiselno in od tod mogoče ta poseg po raznolikih pristopih v narativnem in vizualnem smislu. Na ta način skušam skozi fragmentacijo zaobjeti kar se da celostno sliko. Zdi se mi, da je treba eksperimentirati, sploh če se nekje zastavljaš. Meni se je recimo zdelo, da se mi z zgolj določenim pristopom ni uspelo pomakniti z določene točke in priti dlje od že doseženega. Poseg po različnih medijih je želja po tem, da bi lahko premagal zid, v katerega sem se zaletel."

Ljudje, s katerimi se srečujete, prihajajo tudi iz zelo drugačnih jezikovnih okolij. Kako to intimo doseči v okviru jezikovne prepreke? Že v maternem jeziku je težko priti do srži človeka.

"To je problem, ki ga de facto ne morem premostiti in je, če že omenjamo formo časopisa, tudi največji problem medijev. Sploh v manjših uredništvih je tako, da se ne moreš zanašati na prevajalce, ampak pač komuniciraš v angleščini. Problem se pojavi, če ljudje na drugi strani ne govorijo jezika, ki ga obvladaš ti. Bog jim pomagaj, potem so pač samo v spačeni angleščini govoreči neumneži, kajne? In glej ga zlomka - ko pride ukrajinska kriza in z njo beli begunci, tudi večina medijskih hiš poskrbi za prevajalca. Na zelo majhnih stvareh se kaže institucionalni rasizem in ustroj, ki vse to poganja. In to se nam redno dogaja.

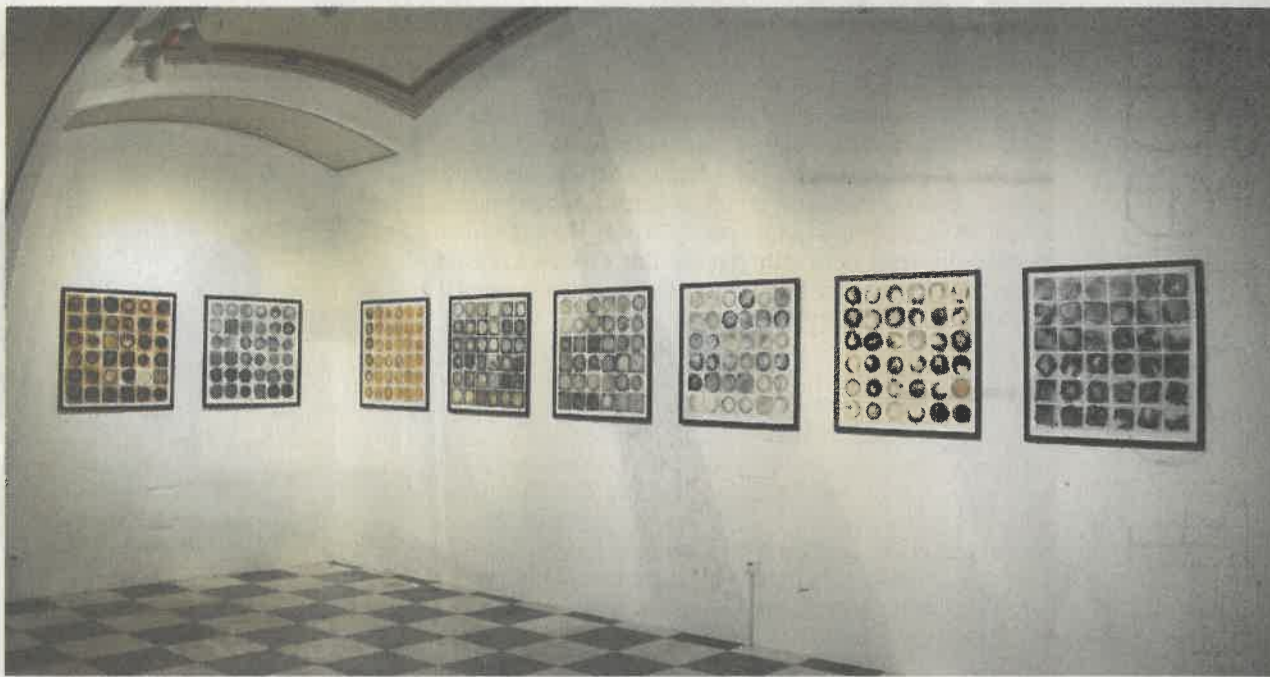
Kar se mene tiče, pa je takole: delam z minimalnimi budžeti, ki jih po navadi prispevam sam, in si posledično absolutno ne morem privoščiti prevajalcev (obenem pa niti ne vem, ali bi s tem kaj več dosegel). Zato pač komuniciramo bodisi v moji polomljeni francoščini bodisi v angleščini, ki je navadno zelo osnovna. A tudi ta preprosta, osnovna angleščina včasih pripelje do tega, da so stvari zelo zelo brutalne. Z zelo malo besedami lahko povemo vse. 'I go, I back' je zame veliko bolj udarno kot marsikaj dolgega in razvlečenega. Originalni teksti Desmond Happyja in Matiullaha Intizarja so v angleščini, tudi ljudje, s katerimi smo bili v stiku, so večinoma govorili v angleščini. In zato je v končni fazi celoten časopis zmes različnih jezikov, v glavnem pa angleščine."

Tudi v smislu demokratizacije časopisa je to zanimivo. V časopisu so namreč večinoma zapisane zelo visokoleteče besede "visokih posameznikov".

"Ja, v središču Keine Chance so ljudje, ki pogosto ne pridejo v časopise. Študentom, ki jim predavam, sem dal tale primer: pred dvema ali tremi leti je bil eden od slovenskih dopisnikov na grško-makedonski meji, kjer so begunci protestirali in želeli umakniti ograjo; zaradi jezikovne bariere med njim in begunci pa v petminutnem prispevku nismo prišli do ničesar razen do vizualizacije nasilja, ki želi rušiti. Problem nikakor ni v specifično tem človeku, ampak v naravi takega poročanja. Tudi leta 2015 je ob prihodu beguncev nastal popoln fotosafari. Klik, klik, vozi. Vizualizirane so bile kolone ljudi, malokrat si izvedel, kako je komu ime, v resnici to tudi nikogar ni zanimalo. Ahmad, Mohamed ... če so se zares potrudili, so pripisali katero od teh imen.

V primeru Ukrajine tega načeloma ni in tudi zato sta se verjetno prvič zares uvedli kolektivna obravnava in aktivacija začasne zaščite. Na primeru Sirije tega ni bilo. Takrat je bilo vse tombola: danes si rekel, da si iz Homsa, pa so ti odvrnili, da danes ni tja padla bomba, ti si pa zbežal pred tremi meseci. Na dnevni in celo urni ravni se je menjal zemljevid krajev, ki so bili razumljeni kot z vojno preveti. 'Wrong answer', mi je rekel policaj na meji, ko sem enkrat šel delat za časopis na avstrijsko mejo. 'This is a wrong answer today, buddy.' In greš nazaj. Nazaj v 'igro'."

Keine Chance

OB RAZSTAVI

Najboljši, čisti office art

Z Alešem Horvatom po razstavi Sine sole sileo, ki je bila na ogled v galeriji artKIT

Petra Vidali

V artKITU je bilo na stenah 14 slik - uokvirjenih printov, na vsaki šestkrat šest kvadratov in sredi vsakega kvadrata krog. Ob razstavnem oknu je bila polica s pločevinastimi lončki, v njih zemlja brez rastlin, ob njih zalivalka. Kaj in zakaj zaliva umetnik, za kaj poskrbi sonce iz naslova razstave ("brez sonca molčim") in kakšna je relacija med inštalacijo in slikami, je tik pred iztekom razstave razložil **Aleš Horvat**.

"Moje programsko gibanje - in mislim, da ge res za izvirno idejo - je office art. Kar pomeni, da moja umetnost izhaja iz tega, kar je mogoče najti, odkriti, proizvesti v pisarni. Vse, kar je v produkcijskem prostoru, skrbno uporabim za umetnost.

Aktualni projekt se je začel leta 2015, ko sem s prijateljico posadil hibiskuse, a so se žal posušili. In ko sem hotel čez kakšno leto posušene rože umakniti, sem na papirnih podstavkih, na katerih so bile pločevinke z zemljo, zagledal neverjetno lepe odtise. Rekel sem si: 'To je najboljši, čisti office art.' In tako sem začel odtise načrtno gojiti. Vzpostavil sem tri delovne postaje in začel zalivati zemljo brez rož. Gre za različne osnove, od terra rose do črne zemlje za pokopališča, zalivam pa jih s čajem, s čajem hibiskusa, borovnice, črnim, zelenim, rdečim čajem ..., eksperimental sem tudi z ugansko kavo. Vse je eko, skratka, čisti bio."

Vsak odtis ima več plasti, pet ali šest, kar omogoča strukturalnost, skoraj reliefnost, in vsak odtis je v videu, ki je tudi na ogled na razstavi, ugledan pod mikroskopom. Kaj gledalcem pomenijo odtisi? "Svoboda, nebesna znamenja, planete, osončja, karkoli ti pač pritiče." Kaj pomenijo njemu? "Pomenijo, da sledi ostanejo, tudi če ne zacvetijo rože."

Kustosinja razstave je bila **Eneja Urnaut** in med drugim je zapisala: "Minuta tišine za samoumevnost. Nekje čaka in hira, saj je danes skoraj več ni. Še za najbolj samoumevne stvari pod soncem se je treba boriti. Za Horvatov office art velja zanikanje samoumev-

Osebna izkaznica

Aleš Horvat (1973) je diplomiral na Akademiji za gledališče, radio, film in televizijo ter študiral filozofijo na Filozofski fakulteti v Ljubljani. Ustanovil je Center za pozitivne revolucije, kulturnoestetski forum. Zadnjih trinajst let intenzivno ustvarja na področju sodobne likovne umetnosti in se predstavlja na samostojnih razstavah.

Brez sonca molčim Foto: Matjaž IVANIŠIN

Aleš Horvat Foto: Matjaž IVANIŠIN

vsakdanjih predmetih - in isto velja za oblike. Igro moči je mogoče prepoznati v kontrastu ednine in množine. Katera od njiju pritegne več pozornosti, pusti na nas večjo sled? Ob pogledu na kvadrat nas takoj pritegne dejstvo, da ima štiri stranice in da se njegovi vogali razlikujejo od drugih delov. Po drugi strani pa je za krog značilna njegova enotnost, popolnost ..."

Prisluhnite navdihujočim zgodbam uspešnih Štajercev!

Naročite se in poslušajte:

